

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Sekretarz Stanu
Dariusz Piontkowski

DWST-WOOS.3151.227.2023.BP
Warszawa, 10 października 2023 r.

Pani Anna Grygierek
Burmistrz Strumienia
Współprzewodnicząca Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu
Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego

Szanowna Pani Przewodnicząca,

odpowiadając na Pani prośbę, przekazaną w dniu 9 października br., uprzejmie informuję, że Ministerstwo Edukacji i Nauki podtrzymuje stanowisko zaprezentowane zarówno w komunikacie dostępnym na stronie internetowej (<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/informacja-mein-w-sprawie-nagrody-specjalnej-dla-nauczycieli-z-okazji-250-rocznicy-utworzenia-komisji-edukacji-narodowej>), jak i w odpowiedziach udzielanych na pytania poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 92a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.), w roku 2023 nauczycielowi pozostającemu w dniu 20 września 2023 r. w stosunku pracy w szkole przyznaje się nagrodę specjalną z okazji 250. rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej w wysokości 1125 zł.

Przepisy dotyczące nagrody mają zastosowanie zarówno do nauczycieli przedszkoli, szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej, jak i nauczycieli przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek, prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, którzy w dniu 20 września 2023 r. pozostawali w stosunku pracy w tych przedszkolach, szkołach lub placówkach.

Ustawodawca zapewnił pełne sfinansowanie wypłaty tych nagród z budżetu państwa, dając temu wyraz zarówno w wymiarze legislacyjnym (odpowiednie zmiany przepisów ustawowych), jak i w wymiarze praktycznym (zapewnienie środków na ten cel w budżecie państwa). W przypadku jednostek systemu oświaty prowadzonych przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną, zgodnie z art. 92d ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela organ rejestrujący, o którym mowa w art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1400) udziela dotacji celowej przeznaczonej na wypłatę omawianej nagrody specjalnej. W myśl art. 92d ust. 5 ustawy – Karta Nauczyciela, kwota dotacji, o której mowa w ust. 4 pkt 3, tj. wnioskowana kwota dotacji, nie może być wyższa niż kwota stanowiąca iloczyn liczby uprawnionych nauczycieli ustalonej na podstawie danych dotyczących nauczycieli pozostających w stosunku pracy w szkole w dniu 20 września 2023 r., zgromadzonych

w systemie informacji oświatowej, o których mowa w art. 29 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, według stanu bazy danych systemu informacji oświatowej w dniu 27 września 2023 r., i kwoty, o której mowa w art. 92a ust. 1.

Należy zauważyć, iż w świetle powołanych przepisów dotacja celowa udzielana jest na wypłatę nagrody, o której mowa w art. 92a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, tj. nagrody specjalnej z okazji 250. rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej. Nagroda ta jest świadczeniem wynikającym ze stosunku pracy, którego pracownik może skutecznie się domagać, tj. stanowi przychód ze stosunku pracy.

W świetle przepisów określających zasady wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników (ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - Dz. U. z 2023 r. poz. 1230, z późn. zm.; rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - Dz. U. z 2023 r. poz. 728, z późn. zm.) ww. nagroda specjalna nie jest zwolniona z opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

Kwota nagrody, o której mowa w art. 92a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, tj. 1125 zł, jest kwotą brutto, od której odprowadzane są składki na ubezpieczenia społeczne oraz podatek dochodowy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, do kwoty tej należy doliczyć pochodne od wynagrodzeń finansowanych po stronie pracodawcy w wysokości 220,95 zł. Oznacza to, że łączny koszt wypłaty tej nagrody dla jednego uprawnionego nauczyciela wynosi 1345,95 zł. Ponadto należy pamiętać, że w art. 92d ust. 5 ustawy – Karta Nauczyciela ustawodawca odwołuje się nie do dotacji, o której mowa w art. 1 tego artykułu tylko do „kwoty dotacji, o której mowa w ust. 4 pkt 3” – czyli do „wnioskowanej kwoty dotacji”. Można zatem uznać, że organ udzielający dotacji w przekazywanej dotacji powinien uwzględnić nie tylko „wnioskowaną kwotę dotacji”, ale również kwotę pochodnych, których obowiązek zapłaty przez pracodawcę został nałożony odrębnymi przepisami ustawowymi.

Tak więc naliczenie kwoty dotacji celowej na wypłatę nagrody w kwocie, o której mowa w art. 92a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, powinno obejmować również pochodne od wynagrodzeń finansowane po stronie pracodawcy. Taki zamiar ustawodawcy wynika ze sformułowanego w art. 92c i art. 92d ust. 1 tej ustawy przeznaczenia środków budżetowych przewidzianych na ten cel, tj. sfinansowania wypłaty nagrody.

Prawidłowość wyżej zaprezentowanej interpretacji potwierdza fakt, iż w ocenie skutków regulacji (OSR) projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 oraz niektórych innych ustaw (<https://orka.sejm.gov.pl/Druki9ka.nsf/0/BF5FA2D8B4A523ECC12589CC0026DC87/%24File/3323.pdf>) koszt wypłaty nauczycielom nagrody specjalnej, o której mowa w art. 92a ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, skalkulowano uwzględniając pełne koszty wypłaty tej nagrody (tj. wraz z pochodnymi), a jako źródło pokrycia tych kosztów wskazano wyłącznie budżet państwa, nie wskazując przy tym powstania jakichkolwiek obciążeń skutkami wejścia w życie regulacji podmiotów niepaństwowych (osób prowadzących szkoły). Konsekwentnie, środki niezbędne do wypłaty nauczycielom nagrody specjalnej naliczono wg kalkulacji zastosowanej w OSR, a we wspomnianym wyżej komunikacie wskazano, że „Wysokość środków na realizację tego zadania obliczona była na podstawie wysokości nagrody, tj. 1125 zł, z dodatkowym uwzględnieniem pochodnych od wynagrodzeń finansowanych po stronie pracodawcy w wysokości 19,64%, tj. 220,95 zł.”. Tak, więc do jednostek

samorządu terytorialnego zostały przekazane przez Ministerstwo Finansów środki w wysokości 1345,95 zł na każdego nauczyciela uprawnionego do otrzymania nagrody.

Rozumiejąc zaprezentowane przez Panią wątpliwości i nasuwające się pytania, należy zwrócić uwagę na fakt, że w procesie wykładni prawa, w przypadku powstania wątpliwości wynikających z zastosowania wykładni gramatycznej należy sięgnąć również do wykładni systemowej i celowościowej. Jest to pożądane w szczególności, jeżeli wykładnia gramatyczna prowadziła do wniosków nieracjonalnych, czy też kolizji z zasadami mającymi rangę zasad konstytucyjnych (w niniejszym przypadku z zasadą równości – art. 32 Konstytucji RP – oraz zasadą rekompensowania jednostkom samorządu terytorialnego nowych zadań zwiększeniem dochodów – art. 167 ust. 4 Konstytucji). Przyjęcie, że brzmienie art. 92d ust. 5 ustawy Karta Nauczyciela skutkuje brakiem możliwości pokrycia przez szkoły niepubliczne i szkoły publiczne prowadzone przez osoby niebędące jednostkami samorządu terytorialnego z dotacji celowej kosztów wypłaty nagrody w postaci pochodnych obciążających pracodawcę – przy jednoczesnym dopuszczeniu pokrywania takich kosztów ze środków przekazanych na ten cel z budżetu przez szkoły samorządowe – kolidowałoby niewątpliwie z zasadą równości. Z kolei gdyby przyjąć, że również jednostki samorządu terytorialnego nie mogłyby pokryć ze środków przekazanych z budżetu kosztów pochodnych od nagrody leżących po stronie pracodawcy – byłoby to niezgodne ze wspomnianym art. 167 ust. 4 Konstytucji RP. Zatem prawidłowo odczytany zamiar ustawodawcy towarzyszący wprowadzeniu regulacji dotyczących ww. nagrody specjalnej należy wywodzić m.in. ze sformułowanego w art. 92c i art. 92d ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela przeznaczenia środków budżetowych przewidzianych na ten cel, tj. sfinansowania (a nie dofinansowania) wypłaty nagrody.

Z wyrazami szacunku

Dariusz Piontkowski

Sekretarz Stanu

/ – podpisano cyfrowo/